

Sygn. akt V KK 680/19

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie **J. J.**

oskarżonego o czyn z art. 209 § 1a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 15 lipca 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego

od postanowienia Sądu Rejonowego w W.

z dnia 1 marca 2019 r., sygn. akt III K (...)

umarzającego postępowanie karne

na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k.

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

UZASADNIENIE

J. J. został oskarżony o to, że w okresie od lipca 2015 r. do dnia 24 lipca 2017 r. w W. woj. (...), uchylał się od obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 11 lutego 2016 r., sygn. akt IV RC (...), skutkiem czego powstała zaległość stanowiąca równowartość co najmniej trzykrotności świadczeń okresowych oraz naraził M. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1a k.k. Sprawa w Sądzie Rejonowym w W. została zarejestrowana pod sygn. II K (...),

następnie III K (...). W toku postępowania nie stosowano wobec oskarżonego żadnego środka zapobiegawczego.

Wobec J. J. toczyło się też inne postępowanie karne, o czyny z art. 207 k.k. i in., zakończone wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 lipca 2015 r., sygn. akt II K (...), którym prawomocnie wymierzono oskarżonemu karę pozbawienia wolności. Nie stawiał się on do odbycia kary, wobec czego Sąd wydał europejski nakaz aresztowania. J. J. został zatrzymany na terenie Holandii i przekazany do Polski. Był osadzony w areszcie ekstradycyjnym w okresie od dnia 6 maja 2017 r. do dnia 25 lipca 2017 r. Okres ten Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2017 r., sygn. akt II Ko (...), na podstawie art. 607f k.p.k. zaliczył na poczet kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 lipca 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K (...) (k. 68 akt sprawy).

Sąd Rejonowy w W. w sprawie o sygn. akt III K (...) procedował na rozprawie w dniach 30 listopada 2018 r. oraz 1 marca 2019 r. Na drugim z tych terminów doprowadzony na rozprawę z aresztu śledczego oskarżony J. J. oświadczył, że nie wyraża zgody na prowadzenie postępowania w zakresie nie objętym europejskim nakazem aresztowania, zaś jego obrońca wniósł o umorzenie postępowania. W uwzględnieniu tego wniosku Sąd postanowił na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 607e § 1 k.p.k. umorzyć postępowanie prowadzone przeciwko J. J. . W uzasadnieniu wskazał, że „w przedmiotowej sprawie zaistniała ujemna przesłanka procesowa” z tego powodu, że J. J. został przekazany do Polski z Holandii do odbycia kar pozbawienia wolności, a zgodnie z art. 607e § 1 k.p.k. osoby przekazanej w wyniku wykonania nakazu nie można ścigać za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania. Sąd stwierdził też, że nie zachodzi żadna z przesłanek wymienionych w art. 607e § 3 k.p.k., który określa, kiedy nie stosuje się przepisu § 1 tego artykułu.

Kasację od tego prawomocnego postanowienia wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył je w całości na niekorzyść oskarżonego J. J. . Zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 607e § 1 k.p.k. i art. 607e § 3 pkt 4 k.p.k., polegające na błędnym uznaniu przez Sąd Rejonowy w W. , że niedopuszczalne jest ściganie oskarżonego J. J. za

przestępstwo określone w art. 209 § 1a k.k., z uwagi na to, że nie stanowiło ono podstawy jego przekazania do Polski na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania, a oskarżony na rozprawie nie wyraził zgody na prowadzenie postępowania w zakresie nie objętym Europejskim Nakazem Aresztowania i wydanie przez Sąd Rejonowy w W. w dniu 1 marca 2019 r. postanowienia o umorzeniu postępowania wobec oskarżonego J. J. w sytuacji, podczas, gdy ogólna zasada specjalności obowiązująca w przypadku przekazania osoby ściganej Europejskim Nakazem Aresztowania, normowana w art. 607 e § 1 k.p.k., nie stanowi przeszkody prawnej w ściganiu za przestępstwa inne niż te, które stanowią podstawę przekazania, o ile – stosownie do treści art. 607e § 3 pkt 4 k.p.k. – postępowanie karne nie wiąże się ze stosowaniem wobec osoby ściganej środka polegającego na pozbawieniu wolności”.

Podnosząc ten zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, wniesiona przed upływem roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia (art. 524 § 3 k.p.k.), jest zasadna w stopniu oczywistym, co przy zastosowaniu art. 535 § 5 k.p.k. pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu bez udziału stron.

Przepis art. 607e § 1 k.p.k. definiuje jedną z reguł prawa procesowego – zasadę specjalności, rozumianą jako zakaz ścigania za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, wobec osoby przekazanej w wyniku wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydania, jak też zakaz wykonania orzeczonych wobec niej za te przestępstwa kar pozbawienia wolności albo innych środków polegających na pozbawieniu wolności. Ta zasada jednak nie obowiązuje w każdym przypadku, zaś jej wyłączenie reguluje art. 607e § 3 k.p.k. Punkt 4 tego paragrafu stanowi, że zasada specjalności nie znajduje zastosowania, gdy postępowanie karne nie wiąże się ze stosowaniem wobec osoby ściganej środka polegającego na pozbawieniu wolności. Wielokrotnie w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy wyrażał pogląd, że regulacja zawarta w wymienionym przepisie stanowi samodzielną podstawę wyłączenia działania zasady specjalności z art. 607e § 1

k.p.k., a ogólna reguła specjalności obowiązująca w wypadku przekazania osoby ściganej europejskim nakazem aresztowania nie stanowi przeszkody prawnej w ściganiu za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, o ile w toku postępowania nie stosuje się wobec tej osoby środka polegającego na pozbawieniu wolności, w praktyce tymczasowego aresztowania (zob. np. uchwała składu 7 sędziów z dnia 24 listopada 2010 r., I KZP 19/10; wyrok z dnia 28 września 2015 r., IV KK 136/15; postanowienia: z dnia 6 maja 2010 r., V KK 222/09; z dnia 1 czerwca 2017 r., III KK 492/16). Nie ma natomiast znaczenia okoliczność, że osoba przekazana jest pozbawiona wolności w sprawie o przestępstwo, które stanowiło podstawę przekazania.

Jak wspomniano, w toku postępowania prowadzonego w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w W. u J. J. był pozbawiony wolności, jednak nie dlatego, że w sprawie tej (III K (...)) zastosowano wobec niego tymczasowe aresztowanie (zapewne odbywał wtedy karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie II K (...)). Rację ma zatem Prokurator Generalny, gdy w uzasadnieniu postawionego zarzutu wskazał, że przepis art. 607e § 1 k.p.k. nie stanowił przeszkody w prowadzeniu postępowania sądowego przeciwko J.J. i wydaniu merytorycznego rozstrzygnięcia, a stosownie do treści art. 607e § 3 pkt 8 k.p.k. dopiero gdyby tym rozstrzygnięciem prawomocnie wymierzono oskarżonemu karę pozbawienia wolności, to do jej wykonania niezbędne byłoby uzyskanie zgody właściwego organu państwa wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

Stwierdzone naruszenie prawa jest rażące i miało istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia. W konsekwencji konieczne jest jego uchylenie i przekazanie sprawy J. J. do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W., który zgodnie z art. 442 § 3 k.p.k. uwzględni przedstawione zapatrywania prawne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.